

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 8Em/4/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8816208959
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:8816208959.5

Uznesenie

P. Z. S. D. H. S. A. S. P.: I. L., D.. XX.XX.XXXX, H. N. S. G. XX, zastúpeného: JUDr. Peter Gdovin, Kalininova 675/12, 066 01 Humenné, proti povinnej: L.. O. B.Š., D.. XX.XX.XXXX, H. N. P. XX/XX, S. D. H., prechodne bytom O. XX, zastúpenej: JUDr. Miloš Kaščák, advokát, Kalinčiakova 10, Vranov nad Topľou, za účasti mal. dieťaťa: O.. G. B., D.. XX.XX.XXXX, bytom pri matke, zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vo Vranove nad Topľou, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, o výkon rozhodnutia, t a k t o

rozhodol:

Vyhlasuje výkon rozhodnutia za neprípustný a konanie z a s t a v u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

- Oprávnený (otec) sa podaným návrhom domáhal nariadenia výkonu súdneho rozhodnutia vydaného Okresným súdom Vranov nad Topľou pod sp. zn. 8P/77/2016 zo dňa 07.07.2016, ktorým bola schválená rodičovská dohoda o úprave práv a povinností rodičov k maloletej G.. Svoj návrh odôvodnil tým, že matka dieťaťa mu bráni v stretávaní sa s maloletou. Poukázal na to, že vyčerpal všetky možnosti k dohode s matkou maloletej ohľadom styku s dieťaťom.
- Rozsudkom sp. zn. 8P/77/2016 zo dňa 07.07.2016 Okresný súd Vranov nad Topľou schválil rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej bol otec oprávnený stretávať sa s maloletou dcérou každý párnny týždeň v roku v sobotu a v nedeľu vždy od 14.00 hod. do 17.00 hod. za prítomnosti matky.
- Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P/92/2017-71 zo dňa 31.05.2018 v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 17.01.2019 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 24CoP/23/2019-102 zo dňa 22.8.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24.09.2019, bol zmenený výrok rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 8P/77/2016 zo dňa 07.07.2016 a to tak, že otec je oprávnený sa stretávať s mal. dieťaťom každú párnú nedeľu v roku v čase od 10.00 hod do 17.00 hod. bez prítomnosti matky.
- Uznesením č.k. 8Em/4/2016-3 zo dňa 30.01.2017 tunajší súd nariadil výkon rozhodnutia Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 8P/77/2016-31 zo dňa 07.07.2016 o úprave styku otca s maloletým dieťaťom. Podľa odôvodnenia rozhodnutia mal na základe návrhu oprávneného za preukázané, že povinná si svoju povinnosť v zmysle právoplatného a vykonateľného rozhodnutia o styku otca s mal. dieťaťom neplní.
- V priebehu konania Okresný súd Vranov nad Topľou podal podnet na nariadenie neodkladného opatrenia na uloženie výchovného opatrenia rodičom mal. dieťaťa, a to povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v zmysle § 37 ods. 2 písm. d) zákona o rodine a zároveň dočasne upraviť

stretávanie otca s dieťaťom za prítomnosti odborne spôsobilej osoby. Dôvodom podania podnetu bola nerealizácia styku otca s maloletou v zmysle právoplatného rozhodnutia súdu. Na základe predložených písomných vyjadrení rodičov mal. dieťaťa a výpovedí rodičov v predmetnom konaní dospel súd k záveru, že vzťahy medzi rodičmi sú veľmi konfliktné a komunikácia medzi nimi zlyháva. Styk otca s mal. dieťaťom sa realizoval sporadicky, pričom pri realizácii styku dochádzalo medzi rodičmi k nežiaducim konfliktným situáciám. Konfliktný vzťah rodičov, ich neschopnosť vzájomnej komunikácie, ako aj narušený vzťah medzi otcom a mal. dieťaťom podľa názoru súdu vyžadoval odbornú (psychologickú) prácu s rodičmi a mal. dieťaťom.

6. Na základe uvedeného podnetu tunajší súd uznesením č.k. 6P/143/2021 - 7 zo dňa 22.10.2021 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove č.k. 24CoP/213/2021 zo dňa 21.01.2022 uložil rodičom mal. dieťaťa L.. O. B., D.. XX.XX.XXXX V. I. L., D.. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie, a to povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v Centre pre deti a rodiny S. D. H., Y. W. XX, S. D. H., v rozsahu minimálne 30 hodín, na obdobie jedného roka od vykonateľnosti tohto uznesenia a zároveň asistovaný styk otca s mal. G.D. B., D.. XX.XX.XXXX za prítomnosti odborných zamestnancov Centra pre deti a rodiny S. D. H., za účelom počiatočnej realizácie styku otca s mal. dieťaťom, bez prítomnosti matky. Asistovaný styk sa mal realizovať každý piatok v kalendárnom týždni v čase od 14:30 hod. do 16:00 hod. počas obdobia jedného roka od vykonateľnosti tohto uznesenia, s možnosťou odborných zamestnancov z dôvodov na strane dieťaťa každé jednotlivé stretnutie kedykoľvek, aj predčasne ukončiť. Matke uložil povinnosť maloletú na asistovaný styk s otcom včas a riadne pripraviť a zabezpečiť jej účasť v stanovenú hodinu v Centre pre deti a rodiny S. D. H.. V prípade, ak sa výchovné opatrenie alebo asistovaný styk z vážnych dôvodov nebude môcť realizovať, obom rodičom uložil oznámiť túto skutočnosť odbornému zamestnancovi Centra pre deti a rodiny S. D. H. najneskôr 48 hodín pred začiatkom stretnutia, inak bezprostredne po jej vzniku. Týmto neodkladným opatrením sa na čas jeho nariadenia zmenil rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 8P/92/2017-71 zo dňa 31.05.2018 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 8P/92/2017 - 92 zo dňa 17.01.2019 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 24CoP/23/2019-102 zo dňa 22.8.2019 o úprave styku otca s mal. dieťaťom. V odôvodnení rozhodnutia súd konštatoval, že medzi rodičmi sú dlhodobé pretrvávajúce problémy, ktoré sú dôsledkom problémovej realizácie styku. Súd mal za to, že rodičia nie sú schopní bez odbornej pomoci zvrátiť tento nežiadúci stav, preto je potrebný rýchly zásah zo strany súdu prostredníctvom prijatia vhodných opatrení za účelom zlepšenia vzájomného vzťahu medzi rodičmi, ktorý je základným predpokladom bezproblémovej realizácie styku. Súd mal preukázané, že stretnutia maloletej s otcom sa uskutočňovali len sporadicky, tieto trvali len zopár minút a dieťa reagovalo odmietavo. Keďže medzi mal. dieťaťom a otcom absentoval pozitívny citový vzťah nebolo možné očakávať, že bude prebiehať styk otca s maloletou v takom rozsahu ako bol upravený v rozhodnutí súdu. Súd dospel k záveru, že prvotne je potrebné konštruktívne, ale zároveň citlivo pristúpiť k vybudovaniu vážne narušeného vzťahu mal. dieťaťa k otcovi, a to za prítomnosti odborníka.

7. Na základe výzvy tunajšieho súdu Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou podal dňa 08.09.2022 správu k zhodnoteniu účinkov výchovného opatrenia a asistovaného styku. Z podanej správy vyplýva, že obom rodičom bolo poskytnuté odborné poradenstvo individuálnou formou a párové poradenstvo. Oboch rodičov viedli k získaniu nadhľadu, s možnosťou využitia párového poradenstva so zameraním na komunikáciu. V skutočnosti bolo realizované jedno párové poradenstvo. Druhé párové poradenstvo bolo zrušené otcom v deň realizácie. Párové poradenstvo poskytlo priestor pre ventiláciu oboch rodičov. Na rodičoch bolo badať, že majú vo veľkej miere narušený vzťah, nedokážu spolu komunikovať. Za momentálnych okolností rodičia nedokážu dospieť k dohode. Pokiaľ ide o asistovaný styk rodičia spolupracovali, dohodnuté termíny poradenstva a asistovaného styku dodržiavali. Otec rešpektoval potreby dieťaťa. Stretnutia sa končili v súlade s požiadavkami a potrebami dieťaťa. Aj napriek pravidelnej účasti rodičov a mal. dieťaťa sa asistovaný styk v skutočnosti nerealizoval. Dieťa zaujalo voči otcovi odmietavý postoj. Asistovaný styk sa začal realizovať v novembri, prostredníctvom 2 stretnutí /trvanie 1 hod./ Dieťa na prvých stretnutiach spontánne komunikovalo, od začiatku malo k otcovi odmietavý postoj, no stručne mu odpovedalo na otázky a akceptovalo jeho prítomnosť. V priebehu decembra z dôvodu choroby dieťaťa a otca sa asistovaný styk nerealizoval. V januári oproti poslednému stretnutiu bolo vidieť regres. Dieťa počas asistovaného styku vstúpilo do miestnosti, ale odmietalo komunikovať. Postupne sa čas asistovaného styku skracoval, nakoniec dieťa odmietalo vstúpiť aj na chodbu a do miestnosti. Reakcie na prítomnosť otca boli negatívne (plač, trasenie, útek, schovávanie sa). Otec reagoval na potreby maloletej, rešpektoval jej rozhodnutie, ak odmietala komunikovať. Matka spolupracovala a snažila sa korigovať správanie mal. G. tak, ako to bolo možné. Aj napriek všetkému je

dieťa v odpore a budovanie vzťahu s otcom je v tejto fáze ťažko dosiahnuteľné. Dôvod zmeny správania u mal. G. nie je známy. Nepodarilo sa im dosiahnuť zmenu správania u dieťaťa. Mal. G. naďalej odmieta otca, ale s odbornými zamestnancami postupne začala komunikovať formou hry. Dieťa odmieta otcovu prítomnosť a akýkoľvek kontakt. Aj napriek tomu, že boli využité rôzne metódy k prelomeniu odporu - komunikačnej bariéry na strane dieťaťa (zmena prostredia, terapeutické pomôcky), nepodarilo sa dosiahnuť zmenu správania. Všetky stretnutia prebiehali za prítomnosti matky. Prítomnosť matky na stretnutiach bola pre mal. G. nápomocná, inak by na stretnutiach nezotrvala.

8. Podľa správy Centra pre deti a rodiny S. D. H. zo dňa 21.12.2022 obom rodičom bolo pravidelne poskytované individuálne psychologické poradenstvo. Rodičia si vypočuli odporúčania a usmernenia prostredníctvom ktorých môžu korigovať svoj spôsob komunikácie a správania. Boli edukovaní o spôsoboch vedenia komunikácie pokojnou cestou, formou vzájomných kompromisov a dohody. Rodičom bola poskytnutá aj možnosť párového poradenstva, ktorú využili len raz, z dôvodu odmietavého postoja zo strany otca. Opakovane im bola ponúknutá možnosť individuálnej práce s dieťaťom. Aj napriek pravidelnej účasti rodičov a mal. dieťaťa sa asistovaný styk v skutočnosti nerealizoval. Dieťa zaujalo voči otcovi odmietavý postoj. Otec rešpektoval prežívanie a potreby mal. dieťaťa. Z dôvodu zachovania psychickej pohody dieťaťa boli nútení viaceré stretnutia ukončiť predčasne. Poskytované odborné poradenstvo a asistovaný styk nespĺnili účel a nepodarilo sa dosiahnuť zmenu postoja a správania dieťaťa. Dieťa na prítomnosť otca reagovalo negatívne, odmietať komunikovať a stretávať sa s otcom. Komunikácia s odbornými zamestnancami prebiehala len neverbálne alebo prostredníctvom hry, terapeutických kariet, obrázkov a kresieb. Aktuálne ďalším pôsobením psychológa alebo sociálneho pracovníka, nie je možné ovplyvniť resp. zmeniť narušené citové a vzťahové väzby medzi otcom a mal. dieťaťom.

9. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

10. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

11. Podľa § 376 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia. Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu.

12. Podľa § 378 CMP, po vydaní uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia alebo súčasne s vydaním tohto uznesenia môže súd vykonať úkony a opatrenia smerujúce k tomu, aby došlo k dobrovoľnému splneniu povinnosti.

13. V zmysle § 390 CMP súd aj bez návrhu uznesením konanie o výkon rozhodnutia zastaví, ak

- a) sa exekučný titul dovtedy nestal vykonateľným,
- b) exekučný titul bol po nariadení výkonu rozhodnutia zrušený; ak bol exekučný titul zmenený, súd môže pokračovať vo výkone rozhodnutia podľa zmeneného exekučného titulu,
- c) výkon rozhodnutia bol súdom vyhlásený za neprípustný, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý rozhodnutie nemožno vykonať,

- d) okolnosti, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu spôsobili zánik uloženej povinnosti,
- e) došlo k splneniu povinnosti,
- f) došlo k uskutočneniu výkonu rozhodnutia.

14. Podľa § 391 CMP o náhrade trov konania rozhoduje súd v uznesení, ktorým konanie o výkon rozhodnutia zastavuje.

15. V konaní je nesporné, že komunikácia medzi rodičmi je dlhodobo problematická, vzájomný vzťah rodičov je konfliktný a styk otca s mal. dieťaťom sa nere realizoval v zmysle právoplatného rozhodnutie súdu, preto bolo rodine uložené výchovné opatrenie a to povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie rodičov ako aj asistovaný styk otca s mal. dieťaťom s cieľom vybudovania vážne narušeného vzťahu maloletého dieťaťa k otcovi. Uložené výchovné opatrenie a asistovaný styk však nespĺnili svoj účel a aj napriek spolupráci rodičov a pôsobeniu odborníka sa zmenu postoja a správania dieťaťa voči otcovi nepodarilo dosiahnuť. Dieťa naďalej reaguje vo vzťahu k otcovi odmietavo. Centrum pre deti a rodiny zastáva názor, že aktuálne nie je možné ďalším pôsobením psychológa alebo sociálneho pracovníka ovplyvniť narušené citové a vzťahové väzby medzi otcom a mal. dieťaťom.

16. Z článku 8 Dohovoru o právach dieťaťa vyplýva pre vnútroštátne orgány pozitívny záväzok konať tak, aby umožnili rozvoj preukázaného a existujúceho rodinného puta. Mali by prijať všetky vhodné opatrenia, ktoré od nich možno vzhľadom na okolnosti toho ktorého prípadu rozumne očakávať za účelom umožnenia styku rodiča s dieťaťom (napr. Nuutinen proti Fínsku, rozsudok z 27. júna 2000, ods. 128).

17. Povinnosť štátnych orgánov prijať také opatrenia, ktoré umožnia kontakt rodiča s dieťaťom, ktorí nežijú spoločne, však nie je absolútna a porozumenie a spolupráca všetkých zúčastnených osôb predstavujú dôležitý faktor. Štátne orgány síce majú vyvíjať snahu, aby tejto spolupráci napomohli, ale ich povinnosť použiť donucovacie prostriedky nemôže byť neobmedzená; musia brať ohľad na záujmy, práva a slobody dotknutých osôb a osobitne na najlepší záujem dieťaťa a jeho práva, ktoré mu priznáva článok 8 Dohovoru. Najlepší záujem dieťaťa môže v závislosti na svojej povahe a závažnosti prevážiť nad záujmom rodiča (Voleský proti Českej republike, rozsudok z 29. júna 2004, ods. 118, Pedovič proti Českej republike, rozsudok z 18. júla 2006, ods. 109).

18. Vnútroštátne orgány nie sú zodpovedné za výsledok. Európsky súd pre ľudské práva uznal, že štátne orgány nie sú všemocné, najmä ak sa stretávajú s rodičmi, ktorí nie sú schopní prekonať svoju nevráživosť a nebdajú na záujmy vlastného dieťaťa (napr. Pedovič proti Českej republike, rozsudok z 18. júla 2006, ods. 115).

19. Súd sa v danom prípade pokúsil vytvoriť a zabezpečiť predpoklady na realizáciu súdneho rozhodnutia, prijal tomu zodpovedajúce vhodné opatrenia, ktoré ale nevedli k náprave narušených vzťahov a obnove styku otca s maloletou. Z podaných správ je zrejmé, že obaja rodičia počas asistovaného styku spolupracovali, matka sa snažila korigovať správanie maloletej, otec reagoval na potreby maloletej, avšak dôvod odmietavého správania maloletej k otcovi sa nepodarilo zistiť. S poukazom na predložené správy v tejto fáze konania nie je možné prijať jednoznačne záver, že matka vždy aktívne pôsobí na maloletú, aby neodmietala styk s otcom, zároveň však tiež nie je možné s určitosťou zhodnotiť, že dôvodom negatívneho správania sa dieťaťa voči otcovi je výlučne postoj matky. Nariadenie výkonu rozhodnutia nie je určené na to, aby sa stalo nástrojom násilnej zmeny prejavov vôle mal. dieťaťa, pokiaľ jeho rozhodnutie nebolo úmyselne ovplyvnené tretími osobami, čo v tomto prípade preukázané nebolo. V predmetnej veci považuje súd použitie donucovacích opatrení za kontraproduktívne, nakoľko ich použitie by mohlo viesť k ešte väčšej degradácii vzťahov medzi mal. dieťaťom a otcom. Súd má za to, že k vyriešeniu tejto neželanej situácie v rodine môže dôjsť len zmenou postoja mal. dieťaťa, avšak túto zmenu nie je možné dosiahnuť použitím donucovacích prostriedkov zo strany súdu. Otec by však mal naďalej vyvíjať snahu o stretnutia s maloletou, čím jej bude aj takýmto spôsobom preukazovať náležitý záujem podieľať sa na jej výchove.

20. Súd vzhľadom na uvedené zastáva názor, že nie je v záujme maloletej, aby sa pokračovalo vo vykonávanom konaní, nakoľko použitie donucovacích opatrení za účelom výkonu práva styku je v danom prípade nežiaduce, nesleduje najlepší záujem dieťaťa a najmä nebude viesť k zlepšeniu vzťahov

medzi otcom a mal. dieťaťom. Súd preto v zmysle ust. § 390 ods. 1 písm. c) CMP súd výkon rozhodnutia vyhlásil za neprípustný a konanie zastavil.

21. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom tunajšieho súdu.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).